

Verlag

statencommissie

Verlag van de openbare vergadering van de Commissie Bestuur, gehouden in de Louise de Colignyzaal van het Provinciehuis te Middelburg op 19 mei 2017 van 9.00 tot 13.10 uur

Voorzitter:	H.J. van Geesbergen
Aanwezig zijn de (plv.) leden:	C.W. Bierens, V.L. Bosch, P. van Dijk, T. van Gent, J.A.M. van Hertum, J.L. Kool-Blokland, J.M. Kruiver, R. Muste, A. Pijpelink, G.D. Roeland, G.W.A. Temmink, G. van Unen, J. van de Velde, A.G.M. Veraart, J.H. Verburg, M.A. van 't Westeinde en W. Willemse
Tevens zijn aanwezig:	J. de Bat, A.J. van der Maas, B.J. de Reu en C.M.M. Schönknecht-Vermeulen (GS), T.J. Kalverboer en C.Q. Saaman (ambt), en M.E. Trimpe (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	M.J. Faasse, R.M. Haaze, P.C.A. de Milliano-van den Hemel en J.M. van Stel,

1 Opening en mededelingen van de voorzitter

De voorzitter meldt de afwezigen en hun eventuele vervanging. Vervolgens gaat hij over tot de beediging door middel van het uitspreken van de belofte van de heer Kruiver, burger-commissielid voor de SP-fractie.

2 Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3 Informatie-uitwisseling, d.w.z.:

3.1 Vast terugkerend agendapunt: IPO

De heer Veraart (D66) doet verlag van de AV van het IPO. Spreker meldt vervolgens de oprichtingsvergadering op 1 juli 2017 van de beroepsvereniging voor statenleden, Statenlid.nu. Het jaarcongres in oktober is verder voorbereid. Vervolgens gaat hij in op de gezamenlijke investeringsagenda en het aanbod aan de (in)formateur.

De heer Van de Velde (SGP) koppelt terug over de jaarrekening van het IPO, waarin vier miljoen euro is overgeheveld naar dit jaar. Wat hem betreft wordt nauwlettend gevolgd of doelen (en daaraan gekoppelde middelen) worden behaald. De P&C-cyclus wordt door het IPO veranderd en nu goed gevolgd. In de samenwerking tussen AV en IPO-bestuur heeft Zeeland het voortouw genomen, en dat krijgt zijn uitwerking.

De heer Bierens (VVD) vraagt of hij goed begrijpt dat het IPO te veel middelen heeft voor wat de organisatie doet.

De heer Van de Velde (SGP) antwoordt dat het totaalplaatje ontbreekt voor zowel AV als bestuur. Het IPO-bestuur is daar heel kritisch op. De AV is er alert op uit hoofde van zijn controlerende rol.

De heer De Reu (GS) geeft aan dat de nieuwe directeur en voorzitter het bureau reorganiseren. Een deel van het overschot kan hij verklaren uit niet-gevulde vacatures. Daarnaast is de directeur een aantal zaken op orde aan het brengen. In 2018 zal dit overschot niet meer voorkomen. Spreker noemt vervolgens het wetsvoorstel verdeling provinciefonds, dat volgende week voorligt bij de Eerste Kamer. Daarna zal de heer Jansen kijken naar de financiële situatie van de provincie Zeeland. het IPO-bestuur benadert met een kerndelegatie alsmede de VNG de formerende partijen. Er wordt

breed verwacht dat het principe 'samen de trap op, samen de trap af' niet langer wordt vastgehouden. Dat gaat de decentrale overheden veel geld kosten, en spreker vindt het onacceptabel wanneer deze weg wordt ingeslagen.

3.2 Mededelingen van gedeputeerden: geen.

3.3 Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag: geen.

3.4 Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan: geen.

4 Gelegenheid om in te spreken

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5 Brief GS van 18 april 2017 over verkoop Netwerkgroep DNWG (PZEM NV) - 17007828

De voorzitter geeft aan dat PS over het voorgenomen besluit wensen en bedenkingen aan GS kenbaar kunnen maken. Hij vraagt de commissieleden eventuele wensen en bedenkingen te formuleren.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) constateert dat de informatiebijeenkomst van PZEM wat magere informatie heeft opgeleverd. De totaaloplossing waar vorig jaar over gesproken is, is niet meer in beeld. Er is geen andere keuze dan mee te gaan in de verkoop van de netwerkgroep. Kan er meer duidelijkheid worden gegeven over inhoud, doelstellingen en zeggenschap in de stichting Zeeuwse publieke belangen? Het business plan, wat voor na de zomer is aangekondigd, wordt gemist. Iedere stap zou spreekster willen bezien op de noodzaak. Grote vraag is of er wel een bedrijf met aandeelhouderswaarde overblijft, ook al is er voor de werknemers de komende vijf jaar een goed perspectief qua werkgelegenheid.

Mevrouw Van Unen (SP) krijgt de indruk dat er goed onderhandeld is over deze verkoop, maar haar fractie is er nog niet uit of zij hierin mee kan gaan. De verkoop van het netwerkbedrijf is heel zwaarwegend. De verkoop van het retailbedrijf heeft een schrikbarend kort positief effect gehad. Zijn we wel goed bezig?

De heer Roeland (SGP) vraagt of de SP-fractie een beter alternatief heeft dat haalbaar is voor 1 juli aanstaande.

Mevrouw Van Unen (SP) is in overleg met de Tweede Kamerfractie van haar partij om te bezien aan het onderzoeken of het netwerkbedrijf in Zeeuwse overheidshanden kan blijven.

De heer Bierens (VVD) is minder verrast door het voorliggende voorstel: het is aangekondigd bij de verkoop van DELTA Retail. Het business plan met de totaaloplossing wacht hij verder af.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) constateert een herdefiniëring van het woord 'totaaloplossing'. Mevrouw Van Unen (SP) onderschrijft dat. Bovendien was een jaar geleden nog de insteek dat netwerkverkoop de allerlaatste keus was.

De heer Bierens (VVD) wijst erop dat aanvankelijk was ingezet op een andere totaaloplossing, die niet haalbaar bleek. DELTA heeft tot het laatst geweigerd rekening te houden met de Splittingswet, reden waarom het voorstel pas vlak voor de fatale datum wordt voorgelegd. Het is een goede deal, al heeft spreker er zeker gemengde gevoelens over. De werkgelegenheid wordt gegarandeerd tot 2022, wat een goede conditie is bij deze 'gedwongen verkoop'. De VVD-fractie stemt in met het voorstel van GS. Al is er nu veel in kas; veel zal weglekken door de verlieslatende onderdelen. In deze fase zijn door verschillende partijen moeilijke maar ook belangrijke stappen gezet. Belangrijk is hoe de volgende fase wordt ingegaan. Spreker noemt daarbij de Evides-aandelen en vraagt hoe daar anders en beter mee omgegaan kan worden. Tot slot vraagt hij naar de doelen en middelen van de stichting Zeeuwse publieke belangen.

De heer Temmink (GL) zegt dat zijn fractie bedenkingen houdt en wensen heeft ten opzicht van deze verkoop. Er kan geen sprake zijn van een totaaloplossing, zolang niet duidelijk is wat met de kerncentrale gebeurt. Tot voor kort was iedereen ervan overtuigd dat het netwerk zeker niet verkocht mocht worden. Met deze verkoop gaat de opbrengst linea recta naar de verlieslijdende holding. Ook hij is met zijn Kamerfractie aan het kijken naar andere mogelijkheden.

De heer Roeland (SGP) stelt ook de heer Temmink (GL) de vraag of hij een tijdig haalbaar alternatief heeft. De afweging moet nu immers gemaakt worden in de huidige feitelijke situatie.

De heer Temmink (GL) verwijst naar eerdere discussies zoals in december 2016 die in commissie en Provinciale Staten zijn gevoerd, waar zijn fractie met anderen wel wilde ingaan op de optie om de kerncentrale apart te zetten, of de Evides-aandelen als onderpand voor een lening te gebruiken. Na verkoop zit een bedrag van 900 miljoen euro in kas, waarmee ook andere mogelijkheden zijn voor de Zeeuwse overheden. Spreker kondigt een motie over dit onderwerp aan.

De heer Bierens (VVD) wijst erop dat sinds deze discussie er veel voorwerk is gedaan, wat in de terinzage liggende stukken is weergegeven.

De heer Temmink (GL) handhaaft zijn lijn, die na het lezen van de stukken niet is gewijzigd. Spreker stemt niet in met het verkopen van het netwerkbedrijf. Er resten wel enkele wensen die hij in een motie wil voorleggen. Destijds is in een convenant tussen DELTA, RWE en het rijk afgesloten ten behoeve van het investeren van 250 miljoen euro in innovaties. Wat is daarvan nog over en hoe kan dat worden veiliggesteld? Voorts wil hij onderzoek laten doen om de PZEM als Zeeuws nutsbedrijf weer dichterbij de samenleving te laten komen.

De heer Roeland (SGP) sluit aan bij de inhoudelijke opmerkingen van mevrouw Kool-Blokland (CDA) en de heer Bierens (VVD). Het business plan is van belang voor de toekomst, evenals het verhangen van de aandelen van Evides. Is er voldoende kennis in huis en is er voldoende tijd om het business plan te beoordelen? Op een vraag van de heer Veraart (D66) geeft spreker aan te zijner tijd daarover van gedachten te willen wisselen.

De heer Willemse (50PLUS) vraagt naar de garantie tot 2021 van de werkgelegenheid, wat volgens zijn fractie het grootste belang is voor de regio. Standplaatsen blijven in principe behouden, maar kunnen dus ook veranderen.

Mevrouw Pijpelink (PvdA) vindt het een positief punt in dit worstcasescenario dat er voor zoveel Zeeuwen de werkgelegenheid gegarandeerd is. Zij sluit aan bij mevrouw Kool-Blokland (CDA) dat PZEM de betekenis van de totaaloplossing heeft gherdefinieerd.

De heer Bierens (VVD) beaamt dat dit niet de totaaloplossing is, maar is van mening dat dit in een later stadium zou volgen. Hij verwijst naar de stukken die terinzage liggen.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) wijst naar de eerdere definitie, waarin werd besloten tot onderzoeken van de mogelijkheid een sterk bedrijf over te houden. Wanneer dat niet zou lukken, was verkoop van de gezonde bedrijfsonderdelen de enige en laatste mogelijkheid. PZEM stelt dat er nu wordt gewerkt aan een gefaseerde uitvoering van de totaaloplossing.

Mevrouw Pijpelink (PvdA) vond het verbazend in dit deel van het proces dat PZEM tijdens de informatiebijeenkomsten geregeld herhaalde dat splitsing tegen de zin van DELTA was. Kan deze houding debet zijn aan de manier waarop dit proces verlopen is? PZEM heeft toegezegd open en transparant met de aandeelhouders te willen omgaan en wil in september een business plan presenteren. Na de verkoop resteert een kleine buffer. Bij ongewijzigde omstandigheden zal dit snel verdampen.

De heer Verburg (CU) resumeert dat hardnekkig is gepoogd om een goede oplossing te komen, en er zijn vele tonnen aan goede adviezen besteed. Nog niet iedereen is even ver in het accepteren van de huidige situatie. De CU-fractie kan niet anders dan instemmen met de verkoop. Als pleister op de wond is de stichting Zeeuwse Belangen, die onze regionale belangen wil behartigen. Er zouden twee levensvatbare bedrijven moeten overblijven, maar dat lijkt weinig reëel. Wil het college nu onderzoeken hoe de aandelen van Evides uit PZEM gehaald kunnen worden?

De heer Veraart (D66) vindt eveneens dat deze – op zichzelf goede – deal niet past bij de totaaloplossing en het toetsingskader. Dit voorstel is wat vorig jaar het horrorscenario werd genoemd: gedwongen verkoop van gezonde onderdelen. Met complimenten aan de onderhandelaars is er een goed resultaat behaald, waarmee PZEM het wel enige jaren kan volhouden. Spreker betreurt het dat het rijk geweigerd heeft een andere oplossing mogelijk te maken. Mevrouw Pijpelink (PvdA) vraagt of zijn partij dit in de formatie als breekpunt wil meenemen.

De heer Bierens (VVD) wijst erop op wiens initiatief het was waaruit de Splitsingswet is voortgekomen.

De heer Veraart (D66) constateert dat er een aantal scenario's is voor de toekomst van PZEM. Hij wil niet lijdzaam toezien hoe het geld langzaam verteert en verwacht daarom dat in het business plan nieuwe en innovatieve investeringen met een goed rendement zijn terug te vinden. Spreiding en groei zijn belangrijk. Maatschappelijke investeringen van een half miljard euro met bescheiden risico en bescheiden rendement hebben zijn voorkeur. Dit zou hij als in de wens willen aangeven.

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt hoe dit voorstel zich verhoudt met de stelling van PZEM dat 450 miljoen euro nodig is voor de liquiditeit. Als het voorgestelde bedrag geïnvesteerd zou kunnen worden, was het niet nodig geweest om het netwerkbedrijf te verkopen.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) wil juist het business plan naar voren halen om vinger aan de pols te houden of het overblijvende bedrijf de kansen voldoende benut.

De heer Veraart (D66) vindt eveneens dat het business plan er snel moet komen, maar daarbij mag zeker aangegeven worden welke wensen de aandeelhouders voor dat business plan hebben. Het moet mogelijk zijn om 500 miljoen euro te investeren met een rendement van vier à vijf procent. Het is lastig te bepalen wie nu de Zeeuwse aandeelhouders vertegenwoordigt. Hoe kunnen PS invloed uitoefenen op besluitvorming in de stichting en welke rapportages zijn er bedacht?

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) antwoordt dat er geen andere mogelijkheid is om te splitsen dan door de onomkeerbare verkoop van het netwerkbedrijf. Alle andere opties zijn serieus onderzocht door veel adviseurs van diverse kanten. Inderdaad is er geen medewerking verkregen om

als aandeelhouders het netwerkbedrijf zelf te kopen, en met de huidige financiële situatie van de provincie is daar ook geen enkel zicht op. Er is wel het maximale uit de verkoop gehaald. Energieprijzen kunnen we niet beïnvloeden. Door de splitsing wordt de provincie aandeelhouder van een commercieel bedrijf. De term sheets zijn inmiddels ondertekend door Stedin en de toezeggingen van het bedrijf zijn daarmee vastgelegd. Er wordt nog een convenant opgesteld, dat kort na de overdracht wordt ondertekend. Met het fonds wordt ondersteunen van het energieakkoord beoogd en andere doelen waartoe gezamenlijk wordt besloten. Voor Stedin is het een belangrijk uitwisselingsplatform en politiek netwerk. Het platform krijgt een goedkeuringsrecht voor alle werkgelegenheidsaspecten. Tevens is er adviesrecht. Het bestuur zal worden gevormd door twee personen van Stedin en twee namens de Zeeuwse aandeelhouders. Namens de Zeeuwse gemeenten is dit wethouder Schenk, en namens de provincie zal een gedeputeerde zitting nemen. De aandeelhouders van buiten de provincie kunnen hiermee instemmen. Er gaat vijf keer twee miljoen euro naar toe.

De totaaloplossing die eerder was bedacht, is niet meer mogelijk. Er wordt nu gewerkt naar een scenario waarin alle problemen zoals de gascentrale en kerncentrale worden opgelost. Met het rijk samen moet daar naar worden gekeken, nadat Zeeland al het huiswerk heeft gemaakt. De aandeelhouders wilden ook het business plan gelijktijdig met het aanpassen van de statuten voorgelegd krijgen. Dat kreeg het bedrijf niet voor elkaar. In het kader van de deelnemingen hebben PS het recht wensen en bedenkingen aan te geven. In het vervolg van het proces worden aandeelhouders steeds vooraf betrokken. In de AvA zal de gedeputeerde het signaal afgeven dat er in het business plan een oplossing voor Evides moet komen. De inkomsten van Evides zijn op dit moment nog nodig om de verliezen op te vangen, dus hoe en wanneer het verhangen kan plaatsvinden kan spreekster niet aangeven. Op de vraag of er voldoende kennis beschikbaar is bij het college om een oordeel te vormen over het business plan geeft spreekster aan dat wordt gekeken wat aan advies nodig is. Het kan niet uit dividend worden betaald. De tegenzin van DELTA/PZEM is niet nieuw; het bedrijf heeft tot het laatst gevochten om de splitsing tegen te houden. Het bedrijf mag wel aantonen onevenredig hard getroffen te zijn door het bezit van de kerncentrale. Niet bekend is wanneer daar uitspraak over gedaan wordt. Spreekster is niet van plan lijdzaam toe te zien hoe de opbrengst in een bodemloze put verdwijnt en verwacht in het business plan een richting te zien. Investeren moet passen in de totale organisatie en bedrijfsvoering. Daarnaast moet nog bediscussieerd worden of de provincie als publiek orgaan aandeelhouder van een commercieel bedrijf wil zijn. Het is wel toegestaan.

De heer Bosch (PVV) vraagt of de gedeputeerde een andere mening heeft dan het bestuur van PZEM qua beleid met de ontvangen opbrengsten van de verkoop?

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) heeft in de eerste informatiebijeenkomst gehoord dat er zo snel mogelijk een business plan komt waarin een oplossing voor de verlieslatende onderdelen te komen. Het is voor PZEM geen optie om niets te doen. De insteek van alle aandeelhouders is om zoveel mogelijk aandeelhouderswaarde te behouden.

De heer Veraart (D66) is van mening dat aandeelhouderswaarde niet groter wordt als de verkoopopbrengst vanwege de liquiditeit zonder rente in kas gehouden wordt.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) wijst erop dat een oplossing voor Wholesale geld zal kosten.

Mevrouw Kalverboer (ambt.) licht toe dat het 'Borsselefonds' voor duurzame energie met een investeringsverplichting ter hoogte van 250 miljoen euro heeft, met 50 miljoen euro voor een hoog innovatief fonds (SET-fonds). DELTA draagt hieraan 25 miljoen euro bij. Er resteert nog 6 miljoen euro, wat dit jaar besteed moet worden. 200 miljoen euro was bestemd voor CO₂-verminderende projecten. Dat geld is inmiddels volledig besteed.

De heer Temminck (GL) doet de suggestie dit bedrag toe te voegen aan het bedrag voor innovatie dat Stedin apart zet.

De voorzitter vraagt de commissie wensen en bedenkingen te formuleren om in de statenvergadering te formaliseren. De brief zal zeker op de agenda van PS moeten terugkomen.

De heer Veraart (D66) geeft aan dat meerdere fracties naar aanleiding van deze verkoop wensen omtrent het business plan hebben genoemd. Het zou goed zijn om daar statenbreed over te discussiëren en in de brief met wensen en bedenkingen mee te nemen. Een motie kan op ieder moment worden ingediend.

De heer Roeland (SGP) vindt het business plan meer een onderwerp voor een motie. Als er partijen zijn die wensen en bedenkingen hebben, is nu het moment om daarvoor steun te verwerven.

De heer Muste (PvZ) vraagt of er subsidie voor CO₂-vrije energieproductie door EPZ is aangevraagd.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) geeft aan dat deze subsidie alleen voor nieuwe projecten mogelijk is. Aan wensen en bedenkingen heeft zij de snelheid waarmee het business plan wordt voorgelegd en het verhangen van de Evides-aandelen gehoord. Spreekster biedt ambtelijke hulp aan voor het opstellen van de brief van PS.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld. Hij constateert geen meerderheid die adviseert wensen en bedenkingen in te dienen.

6 Brief GS van 18 april 2017 over statutenwijziging PZEM NV - 17007827

De voorzitter geeft aan dat PS ook bij dit punt over het voorgenomen besluit wensen en bedenkingen aan GS kenbaar kunnen maken. Hij vraagt de commissieleden eventuele wensen en bedenkingen te formuleren.

De heer Roeland (SGP) vindt – gezien de kwaliteit van het voorstel en de bereidheid van PZEM om zover te gaan – dat dit een hamerstuk kan zijn.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) sluit daarbij aan. Met dit voorstel hebben GS en PS weer goede instrumenten om te sturen.

De heer Bierens (VVD) vult aan dat dat in de volgende fase het komende halfjaar deskundige ondersteuning en second opinions nodig zijn naast de werkzaamheden vanuit de organisatie.

De heer Veraart (D66) geeft aan dat het voorstel qua inhoud de goede richting inslaat. Hij zou graag zien dat het voorgenomen besluit van het college wordt aangepast in die zin dat de 'omvangrijke liquide middelen' worden aangewend voor zaken die goed aansluiten bij publieke en financiële belangen van de aandeelhouders. Ook vindt spreker het een goed idee om de aandeelhouderstrategie te herdefiniëren, omdat de aandeelhouders met deze statuten dichter op het bedrijf zitten.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) is zeer content met de voorgestelde statutenwijzigingen.

Door de ondernemingsraad is erop gewezen dat de belangen van het bedrijf goed in het oog gehouden moeten worden, naast de aandeelhoudersbelangen. Wat nu voorligt is het maximaal haalbare in een structuur-NV. De opmerkingen van de heer Veraart (D66) gaat over de inhoud van de brief, en spreekster begrijpt dat er geen opmerkingen over de statuten zijn.

De voorzitter concludeert dat de commissie adviseert geen wensen en bedenkingen over deze brief aan het college kenbaar te maken.

7 Statenvoorstel Investeringskrediet verbouw gebouw G (De Librije) - DIO-128

De heer Van 't Westeinde (CDA) doet een beroep op het college om de kosten van deze verbouwing te bewaken. De werkplekken hoeven niet al te luxe te zijn; huisvesting staat dienste van ambtenaren en statenfracties. Voldoen de werkplekken aan de nieuwe normen en aan de wensen van de fracties? Parkeren blijft een probleem. Spreker zou graag zien dat college daarvoor een oplossing biedt, zodat statenleden hun werk goed en efficiënt kunnen verrichten. Dat is ook bij andere provincies het geval.

De heer Van Gent (VVD) hoopt dat de organisatie met geplande investering minstens twintig jaar vooruit kan. De opmerking over het parkeren ondersteunt hij. Wat is de achtergrond van de verkoop van gebouw P en het terughuren daarvan?

Ook mevrouw Van Unen (SP) onderschrijft het verzoek om een oplossing voor de parkeerproblematiek. Spreekster heeft weinig op met het systeem van flexplekken.

De heer Van de Velde (SGP) vraagt of de verkoop definitief is, want de fasering lijkt een probleem te zijn. Wat kunnen de consequenties zijn?

De heer Bosch (PVV) sluit aan bij de opmerkingen van de CDA-fractie, met name op het gebied van parkeergelegenheid en de huisvesting van de fracties. Zijn fractie is geen voorstander van flexplekken en stelt een eigen kamer op prijs.

De heer Veraart (D66) geeft voorrang aan goede werkplekken van de Statengriffie, nu de ruimte toch beperkter wordt. Een fractiekamer wordt immers incidenteel gebruikt, en flexibel delen met meerdere fracties is prima. Een partijkamer is voor hem niet aan de orde.

De heer Van Gent (VVD) sluit daarbij aan.

De heer Bosch (PVV) geeft aan dat zijn fractie bereid is om een kamer te delen.

De heer Van der Maas (GS) geeft aan dat verbouwing van een monumentaal gebouw verre van eenvoudig is: er zijn geen standaardoplossingen voor. Het grootste deel gaat ook op aan de klimaatinstallatie en het invalidentoilet. In overleg met de medewerkers worden de flexplekken ingevuld. Niet elke functie leent zich immers daarvoor. Vraag is of het voorstel voldoet aan de wensen van de Statengriffie en de fracties, die elk een vaste afsluitbare kast krijgen. De verkoop – die definitief is - en aansluitende terughuur van het pand aan de Balans is weloverwogen gedaan. Spreker gaat ervan uit dat er slechts één keer verhuisd moet worden, maar sluit niet uit dat wordt gevraagd dat twee keer te doen. Parkeerruimte in een binnenstad is een lastig punt. Het college heeft indertijd besloten het Abdijplein niet als parkeerterrein te willen gebruiken, en staat daar nog steeds achter. Op de vraag van mevrouw Van Unen (SP) geven de heer Van der Maas (GS) en de heer Saaman (ambt.) aan dat medewerkers van de Statengriffie een vaste werkplek krijgen, maar desgewenst wel kunnen wisselen van plaats.

De heer Van de Velde (SGP) gaat ervan uit dat er goed met de Statengriffie is afgestemd.

De heer Van 't Westeinde (CDA) geeft aan dat zijn vraag om een oplossing voor het parkeerprobleem gaat om parkeerruimte in de directe nabijheid van het provinciehuis. Overigens ziet hij elke keer meerdere auto's op het Abdijplein geparkeerd staan. Tot slot geeft hij aan dat flexwerken geen doel op zich mag zijn.

De heer Temmink (GL) vraagt de gedeputeerde dit op korte termijn met het Presidium te willen bespreken.

De heer Van der Maas (GS) geeft op de vraag van de heer Willemse (50PLUS) aan dat verkoop met terughuur voordelen biedt vanwege de staat van onderhoud van het gebouw. De nieuwe eigenaar weet dat er fors in geïnvesteerd moet worden. Met een vast huurbedrag van 10.000 euro per maand is duidelijk waar de provincie aan toe is. Eerder verhuizen biedt dan ook financiële voordelen. De Statengriffie stemt overigens in met het voorliggende verbouwingsplan.

Het parkeerbeleid op het Abdijplein moet uiteraard goed gehandhaafd worden. Spreker zegt toe op korte termijn met het Presidium hierover te spreken.

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende onderbouwd is voor behandeling in de statenvergadering van 9 juni. Het kan als hamerstuk worden geagendeerd.

8 Brief GS van 11 april 2017 over aanvullend onderzoek spiegeling openbaar bestuur i.h.k.v. de proeftuin Maak Verschil - 17007776

De heer Verburg (CU) constateert veel bijeenkomsten, wijze adviezen, en kleine successen. De ambitie moet toch hoger liggen, zoals de aanleiding, het advies van de commissie-Balkenende ook aangeeft, namelijk de ontbrekende slagkracht. Daarvoor is regie, leiderschap en commitment nodig, zodat onderwijs, overheid en ondernemers programmatisch aan de slag kunnen. Wanneer kan een dergelijk voorstel worden verwacht?

De heer Van Gent (VVD) vindt de rapportage van BZK over de samenwerking alarmerend. Wat vindt het college hiervan? Het aanvullende onderzoek moet uitgaan bredere samenwerking dan alleen op economisch gebied, en moet uitgaan van adviezen. Als kernwoorden wil spreker 'netwerksturing' en 'gemeenschappelijke visie en strategie' onder de aandacht brengen. Het is niet de bedoeling om een uitgebreide bestuurskrachtmeting te doen. De provincie heeft echter een verantwoordelijkheid in deze. Wat is het tijdpad, gezien de komende gemeenteraadsverkiezingen?

De heer Van de Velde (SGP) vindt deze brief goede getimed na de pilot 'Maak Verschil'. Hij herinnert aan de commissie-Calon. Voor de nieuwe gemeenteraden is het van belang mee te nemen of zij bereid zijn om over hun gemeentegrenzen te kijken en medestanders te zoeken. Spreker vraagt expliciet aandacht voor het goed betrekken van volksvertegenwoordigers in deze rondgang. Hoe wil de gedeputeerde dat doen? Het rapport van de commissie-Balkenende is goed gevallen in Zeeland, en op deze energie kan worden voortgeborduurd. Kan de commissie die in Zeeland langsgaat een doorkijkje geven naar de experimenten? Adviezen zijn vaak te algemeen.

De heer Temmink (GL) wijst erop dat schaalvergroting één van de onderwerpen is waar zijn fractie vooroploopt. Spreker onderschrijft de genoemde punten en zou graag naast schaalvergroting punten op het gebied van maatschappelijke instellingen / leefbaarheid zoals jeugdzorg en passend onderwijs willen meegeven.

De heer Van de Velde (SGP) zou het interessant vinden wanneer deze punten juist vanuit de gemeenten zelf worden aangedragen. Hij raadt af degelijke concrete punten aan de commissie mee te geven. Het is beter te kijken waar gemeenten mee komen.

De heer Temmink (GL) wordt juist hierop vaak als volksvertegenwoordiger aangesproken.

De heer Veraart (D66) houdt het bij de koppeling met de economische structuurversterking. Zijn fractie is voorstander van krachtige gemeenten. Over herindeling moet open gesproken kunnen worden: een aantal Zeeuwse gemeenten is echt te klein voor de taken waar zij voor staan, op meerdere terreinen. Economie houdt zich immers niet aan bestuurlijke grenzen. Spreker wil voor het onderzoek meegeven kritisch te kijken naar de kwaliteit.

De heer Van de Velde (SGP) is van mening dat geen gemeente te klein is, wanneer zij hun inwoners op de juiste manier kunnen bedienen door bijvoorbeeld samenwerking. De spiegeling heeft niet een schaalvergroting tot doel.

Mevrouw Pijpelink (PvdA) wijst op de hoofdvraag van de proeftuin gaat over gezamenlijke besluitvorming en legitimatie. Raden en staten moeten tijdig hierin worden meegenomen. Spreekster hoopt dat alle partijen zich realiseren dat iedereen hier voordelen van heeft. De focus op de economische structuur is begrijpelijk. Uitbreiding met de maatschappelijke structuur zou zoveel meer voor gemeenten mogelijk kunnen maken, ze hebben wat te winnen. Zij signaleert daarbij het probleem dat de provincie enerzijds aanjager is, maar ook gelijkwaardige partner moet zijn.

De heer Bosch (PVV) verwijst naar enkele voorbeelden in Friesland, waar gemeenten bottom-up naar de provincie komen met projecten. Dat zou ook hier veel meer moeten gebeuren. De externe commissie gaat in gesprek met gemeenten, dagelijks bestuur van het waterschap en de provincie.

Gaat het college wachten met de verhuizing van medewerkers naar het waterschapskantoor tot de uitkomst van het onderzoek bekend is?

Mevrouw Van Unen (SP) vindt wat nu voorligt een overtreffende trap van de Tafel van 15, waar haar fractie geen behoefte aan heeft. Zij pleit voor het luisteren naar de volksvertegenwoordigers en daarmee de Zeeuwen mee te nemen in het traject. Zij sluit aan bij uitbreiding buitenom de economische structuurversterking. Wat is het genoemde budget? Wie van de zes proeftuinen zijn betrokken bij de ontmoeting, colleges of anderen?

De heer Van der Maas (GS) stelt vast dat Zeeland een sterke regio wil zijn, en dat heeft een sterke relatie met de kwaliteit van het bestuur. Er is nog wel een slag te maken. Maak Verschil stelt de inhoud voorop. Daarna volgt de structuur. Er komt geen nieuw onderzoek, maar er wordt juist doorgevraagd op de eerder aangedragen punten. Hoofdvraag is wat nodig is om opgaven gezamenlijk op te pakken. Het BZK-rapport bevat inderdaad een aantal alarmerende punten; Maak Verschil gaat over de economische opgaven. Op de economische structuur zit de minste spanning tussen gemeenten onderling. Wanneer er nieuwe manieren voor samenwerking daar worden gevonden, dan zijn deze ook bruikbaar voor de andere opgaven, met inachtneming van ieders taak en rol. Herindelings zal hij niet noemen, tenzij het uit de verdiepingsslag naar voren komt. Vanuit de toezichthoudende rol is het wel nodig de sterkte van de overheden te bevragen. Het rapport zal voor de raadsverkiezingen worden aangeboden. Het rapport wordt zowel aan colleges als aan de raden, AB en staten aangeboden. BZK organiseert de komende bijeenkomsten voor volksvertegenwoordigers. De suggestie om ook volksvertegenwoordigers te bevragen bij de verdiepingsronde neemt hij mee.

De heer Van de Velde (SGP) vraagt of het openbaar bestuur ook concrete acties moet aangeven.

De heer Van der Maas (GS) beaamt dat daarop wordt doorgevraagd. Gemeenten die hun nek uitsteken moeten dan ook begeleid worden. Tot nu toe is gericht op de economische structuur, al is het rapport van de commissie-Balkenende breder. In de opdrachtformulering kan dat worden meegenomen. Het belangrijkste is naar de aard van een probleem te vragen in combinatie met zicht op een kwaliteitsverbetering.

De heer Veraart (D66) maakt daar bezwaar tegen: het gaat om doorvragen op een onderzoek over de economische structuur. Wanneer de vragen een breder gebied omvatten wordt het onderzoek langduriger en het trekken van conclusies moeilijker.

De heer Van der Maas (GS) vindt dat de afbakening van de opdracht belangrijk is. Het college komt daar na de zomer op terug. De focus is gericht op de economische thema's en de aard van de problemen op andere dossiers. De heer Veraart (D66) antwoordt dat het te vaak gaat wie erover gaat, in plaats van hoe het wordt opgelost.

De heer Bosch (PVV) dringt erop aan met een open mind naar de gemeenten te luisteren en op te pakken waar zij mee komen.

De heer Van der Maas (GS) antwoordt dat schaalvergroting niet de oplossing is voor de problemen. Kwaliteitsverbetering zit niet zo zeer in omvang maar in houding en gedrag. De legitimatie van de besluitvorming is een belangrijk thema in de drie regiobijeenkomsten en de gesprekken van de externe commissie. Het college wil graag anders samenwerken en de regierol pakken; met autoriteit maar niet autoritair. Gemeenten moeten dan geprikkeld en gefaciliteerd worden om bottom-up met ideeën te komen. Afdwingen is geen optie. Er is voor een externe commissie gekozen om het onderzoek zo objectief mogelijk uit te voeren. De gedeputeerde zegt toe via het verslag te beantwoorden wat de kosten van het onderzoek zijn¹.

De voorzitter concludeert dat het onderwerp na de zomer opnieuw aan bod komt.

9 Statenvoorstel 3e wijziging begroting 2017 provincie Zeeland - DIO-131

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende onderbouwd is voor behandeling in de statenvergadering van 9 juni. Het kan als hamerstuk worden geagendeerd.

10 Statenvoorstel Thermphos - DIP-137

Dit voorstel wordt tegelijkertijd met de voortgangsrapportage eerste kwartaal over Thermphos behandeld.

De heer Veraart (D66) wil zich beperken tot de exacte vraag om extra middelen uit het voorstel. Is er al zicht op dat binnen dit jaar de beheerskosten omlaag gebracht kunnen worden?

De heer Van de Velde (SGP) verwijst naar de recent door PS aangenomen motie om zo snel mogelijk de 'Thermphosdeal' voor elkaar te krijgen. Tot die tijd zouden er geen extra uitgaven zijn behalve de beheerskosten. Dit voorstel is daarmee in lijn, want het is geen automatisme dat de Staten

¹ Voor dit aanvullend onderzoek is een budget beschikbaar van € 99.400. De aanbesteding van het onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden.

daar geld voor beschikbaar stellen. Spreker vraagt naar de brief van VCB van 2 mei, die stelt dat het nog twaalf maanden gaat duren voordat de locatie omgevingsveilig is. Geldt dat nog steeds? De beheerskosten staan nu voor 0,75 miljoen euro genoteerd; dat is hoger dan de 700.000 euro waar steeds mee is gerekend. Wat is daarvan de verklaring? Zijn fractie zou graag voor de statenvergadering een herijkte financiële rapportage willen ontvangen met verloop uitgaven, saldi en het verloop van de beheerskosten.

De heer Bierens (VVD) vindt het eveneens geen automatisme dat voor de sanering middelen worden verstrekt: de provincie moet alleen dat doen waar zij aan gehouden is. Er worden verschillende definities gebruikt voor het doel waarvoor de middelen zijn bedoeld, namelijk veilig of passief veilig maken, en overige operationele kosten. Dat laatste oogt ruimer dan waartoe eerder is besloten. Wat zijn de verwachtingen voor wat betreft de vermindering van de beheerskosten? Welke vorderingen zijn er te melden rond de 'Thermphosdeal'? In de brief met de kwartaalrapportage wordt een hoger bedrag dan verwacht aan weerstandsvermogen genoemd, maar zonder Thermphos. Hoe staat dat met inbegrip van Thermphos?

Mevrouw Pijpelink (PvdA) vraagt wat het alternatief is wanneer er geen geld beschikbaar wordt gesteld. De heer Van de Velde (SGP) wijst erop dat deze stellingname richting het college zorgt voor een meer zakelijke en scherpe opstelling met betrekking tot de sanering.

Mevrouw Pijpelink (PvdA) vindt de veiligheid vooropstaan. Het bedrag waar nu over besloten moet worden is echter de helft van wat er moet gaan komen. Dat kan niet aan iets anders worden besteed. Hoe lang gaat het nog door en op basis waarvan denkt het college dat de beheerskosten lager gaan worden? Spreekster zou graag open en transparant met dossier willen omgaan, zodat meegedacht kan worden.

Ook de heer Verburg (CU) pleit voor een update van de stand van zaken. Welke invloed heeft Europees aanbesteden op het verdere verloop?

De heer Willemse (50PLUS) vraagt of Zeeland Seaports zijn verantwoordelijkheid neemt. Snelheid is een must in dit dossier.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) vindt dat dit voorstel onvermijdelijk is.

De heer Temmink (GL) vraagt wanneer de twaalf maanden van de sanering conform de brief van VCB ingaan.

De heer Bosch (PVV) vraagt of de gedeputeerde een en ander over de voortgang kan delen. De verklaring van het bedrag van 0,75 miljoen euro heeft hij anders gelezen: de gedeputeerde heeft de opdracht gekregen met een totaaldeal te komen. Met het bedrag van negen miljoen euro kan dan de provincie er vanaf zijn. Is deze lezing correct?

Mevrouw Van Unen (SP) twijfelt er niet aan dat met het voorstel moet worden ingestemd, maar zou graag zien dat niet langer ad hoc besluiten genomen moeten worden.

De heer Van de Velde (SGP) meent dat met steeds voor een korte periode geld voor de beheerskosten beschikbaar stellen de druk op de ketel wordt gehouden.

De heer De Bat (GS) beaamt dat het nemen van voorliggend voorstel zowel triest als onvermijdelijk is vanwege de veiligheid. Spreker stelt voor in de week van de statenvergadering de commissie nader te informeren. Het bedrag aan beheerskosten is geen exact bedrag, en hangt onder meer af van de energiekosten die voordat de turnkey-overeenkomst werd beëindigd voor rekening van DS kwamen. Ook is er extra capaciteit ingehuurd voor het plan van aanpak. Gemiddeld is het 700.000 euro. Zodra weer met het werk wordt gestart is de vraag wat voor rekening van de provincie komt. Dit wordt nader uitgesplitst in de verantwoording. Er speelt ook een verzekeringskwestie voor VCB. OP de vraag van de heer Van de Velde (SGP) zegt spreker toe voor de statenvergadering een herijkte financiële rapportage beschikbaar te stellen. De gebruikte definities zijn passief veiligstellen en het opheffen van de Brzo-status. De verwachting in algemene zin is dat de beheerskosten kunnen afnemen zodra het proces verder gevorderd is. VCB moet dan wel aan de slag kunnen. Voor de Thermphosdeal wordt met veel partijen gesproken. Daar kan spreker nu niet op ingaan. Het weerstandsvermogen wordt door de accountant nader bekeken bij de jaarrekening 2016, en is de reden van de aangekondigde uitstel. Bij de jaarrekening komt een voorstel hoe dit te verwerken in overeenstemming met de BBV. Door nu weer een periode tot na de zomer te overbruggen, maar niet voor de hele periode beheerskosten beschikbaar te stellen blijft inderdaad de druk bestaan. De media en meerdere deskundigen zijn uitgenodigd om op locatie bij Thermphos te kijken naar de sanering, daar is niets geheims aan. Alleen het plan van aanpak is vertrouwelijk vanwege bedrijfsinformatie. Er zijn alweer stappen gezet voor de eerstvolgende stap in het saneringstraject, te weten de sloop van het ovenhuis. Dat zegt echter niets over het vervolg.

De heer Willemse (50PLUS) wijst erop dat vertraging in het proces wat VCB uitvoert, voor rekening van de provincie komt.

De heer De Bat (GS) beaamt dit. VCB heeft ook te maken met meerdere toezichthouders die goed bediend moeten worden. Iedereen is van de ernst van de situatie doordrongen. Wanneer het tegendeel blijkt komt hij snel bij de staten terug.

De heer Van de Velde (SGP) vraagt of de door VCB genoemde twaalf maanden voor het passief veiligstellen nog steeds in stand blijft.

De heer De Bat (GS) heeft geen informatie dat deze termijn afwijkt. Er zitten meerdere momenten in, en het proces zou ook nog kunnen versnellen. Bij elk go / no go moment wordt de provincie geïnformeerd. Er komt een accountantsverklaring over de besteding van het geld. Een belangrijke verandering in het kostenplaatje is dat een externe CEO is aangesteld, in plaats van een CEO vanuit Zeeland Seaports. De rapportage zal hier op ingaan en voor 9 juni zal spreker de commissie verder informeren.

De heer Verburg (CU) ondersteunt het eventueel sneller opstarten, gezien de discussie over de verzekeringen.

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende onderbouwd is voor behandeling in de statenvergadering van 9 juni 2017.

11 Brief GS van 11 april 2017 met voortgangsrapportages grote projecten eerste kwartaal 2017 - 17007780

Behandeld met Statenvoorstel Thermphos – DIP-137.

12 Brief bestuur Rekenkamer Zeeland van 31 maart 2017 met jaarverslag 2016 - 17007158

De voorzitter concludeert dat de commissie kennisneemt van deze brief met jaarverslag.

13 Verslag (concept) van vergadering van 13 april 2017 - 17009332

De voorzitter concludeert dat het verslag wordt vastgesteld

14 Toezeggingenlijst

14.1 Brief GS van 18 april 2017 m.b.t. informeren over de voortgang van diverse toezeggingen - 17008478

De commissie stemt in met het afvoeren van de commissietoezeggingen nr's. 162, 164, 8, 16, 23, 24, 25, en 26, PS-toezeggingen nr's. 6, 18, 37, 55, 66, 68 en 69, plus moties 41 en 35.

15 Volgende vergadering: dinsdag 23 mei 2017, 19.30 uur en vrijdag 23 juni 2017, 9.00 uur

Er worden geen ter kennisneming geagendeerde stukken teruggevraagd.

16 Sluiting

De voorzitter sluit om 13.10 uur de vergadering.